

	Doelgroep	Vraag	Antwoord
Hoogte pensioen & financiële impact			
1.	Werkenden	Wat loop ik mis als ik dit jaar nog met pensioen ga?	Als je vóór 1 januari 2027 met pensioen gaat, mis je mogelijk compensatie. Want daarvoor moet je op 1 januari 2027 in dienst zijn. Afhankelijk van je leeftijd kan je dan wat compensatie missen. Ben je bijvoorbeeld bijna 67 jaar? Dan zal de compensatie beperkt of nihil zijn.
2.	Werkenden	Wat is het maandelijkse financiële verschil tussen nu met pensioen gaan of na het invaren in 2027?	Als je wilt weten wat het voor jou persoonlijk betekent, neem dan contact op met het KlantContactCentrum of maak een beeldbelafspraak via onze website
3.	Werkenden	Wat is de impact die verwacht wordt op mijn pensioenuitkering?	In de nieuwe regeling is er een variabel pensioen. De hoogte van dat pensioen kan jaarlijks omhoog of omlaag gaan. Dit gebeurt op basis van beleggingsresultaten, renteveranderingen, overlijden van deelnemers en levensverwachting. Bij de start wordt bij de huidige dekkinggraad een verhoging van je persoonlijk pensioenvermogen verwacht.
4.	Werkenden	Maakt het een (groot) verschil wanneer je voor of na de datum van invaren met pensioen gaat?	Ja, er kan verschil zijn. Als je dicht op je AOW-leeftijd zit, maakt het overigens niet veel uit. Wil je een aantal jaren eerder met pensioen, dan maakt dat per jaar dat je eerder met pensioen wilt gaan ongeveer 6% uit.
5.	Werkenden	Hoe steekt de compensatieregeling in elkaar? Wie hebben daar aanspraak op en hoe wordt deze berekend?	De compensatieregeling is er omdat de premie verandert. Deze compensatieregeling geldt voor wie op 1 januari 2027 nog bij ons pensioen opbouwt. De compensatie is gelijk aan het verschil tussen de premie in de huidige regeling en de premie in de nieuwe regeling. Compensatie geldt voor de groep werkenden van ca. 35 jaar tot 62 jaar. Deze geldt niet voor oud-deelnemers en gepensioneerden.
6.	Gepensioneerden	Wat zijn de directe financiële gevolgen voor mijn pensioen?	Per 1 januari 2027 wordt het ingegane ouderdomspensioen omgezet in pensioenkapitaal. Dat wordt toegevoegd aan de collectieve beleggingsmix. Daarna wordt het pensioen een variabel pensioen dat jaarlijks per 1 juli omhoog of omlaag kan gaan. Dit gebeurt op basis van het behaalde resultaat in het Collectief Variabel Pensioen. De uitkering zelf wordt bij de huidige dekkinggraad op de pensioeningangsdatum verhoogd.
7.	Gepensioneerden	Hoeveel krijgen we erbij?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkinggraad en rente op dat moment zijn van

			invloed op hoeveel je erbij krijgt. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen. Daarin staat hoeveel je er uiteindelijk bij krijgt.
8.	Gepensioneerden	Wat is de financiële uitkomst. Maandelijks meer of minder?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op hoeveel je erbij krijgt. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen. Daarin staat hoeveel je er uiteindelijk bij krijgt.
9.	Gepensioneerden	Krijg ik dan minder pensioen met de nieuwe regeling?	Dat is niet van tevoren vast te stellen. Het pensioen wordt variabel: het kan jaarlijks stijgen of dalen afhankelijk van beleggingsresultaten, rentewijzigingen, sterfteresultaat en levensverwachting. Er is een risicodelingsreserve die dalingen kan dempen. De verwachting bij de huidige dekkingsgraad is dat de uitkering bij de start van de nieuwe regeling op 1 januari 2027 hoger zal zijn.
10.	Gepensioneerden	Hoe stabiel blijft mijn uitkering, ga ik vooruit blijf ik gelijk of achteruit?	Dat is niet van tevoren vast te stellen. Het pensioen wordt variabel: het kan jaarlijks stijgen of dalen afhankelijk van beleggingsresultaten, rentewijzigingen, sterfteresultaat en levensverwachting. Er is een risicodelingsreserve die dalingen kan dempen. De verwachting bij de huidige dekkingsgraad is dat de uitkering bij de start hoger zal zijn.
11.	Gepensioneerden	Blijft de hoogte van het geldbedrag hetzelfde?	Dat is niet van tevoren vast te stellen. Het pensioen wordt variabel: het kan jaarlijks stijgen of dalen afhankelijk van beleggingsresultaten, rentewijzigingen, sterfteresultaat en levensverwachting. Er is een risicodelingsreserve die dalingen kan dempen. De verwachting bij de huidige dekkingsgraad is dat de uitkering bij de start hoger zal zijn.
12.	Gepensioneerden	Hoeveel pensioen krijg ik dan netto?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
13.	Gepensioneerden	Bij andere pensioenbedrijven werd vaak al ruim van tevoren een eerste	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december

		voorzichtige indicatie gegeven over het % verschil t.o.v. het huidige pensioen. Geeft u die ook in deze sessie?	2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
14.	Gepensioneerden	Er zijn al enkele pensioenfondsen overgaan naar het nieuwe systeem. Verhogingen van de uitkeringen lopen op tot wel 20%. Wat is de verwachte verhoging bij APF?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
15.	Gepensioneerden	Bijna alle pensioenfondsen verhogen de pensioenen bij invaren met minstens 14%. Waarom wordt er bij het invaren van het APF zoveel in het reservefonds gestopt en niet als pensioen uitgekeerd, waardoor de pensioenverhoging laag blijft?	Ons fonds stopt slechts 3,5% in wettelijke reserves en de risicodelingsreserve. Die is bedoeld om mogelijke daling van de variabele uitkering zoveel als mogelijk op te vangen. Dat is veel minder dan veel andere fondsen doen, daar ligt het al snel boven de 5%. Het is nog niet bekend hoeveel de pensioenuitkeringen bij ons kunnen worden verhoogd.
16.	Gepensioneerden	Ik hoor dat veel pensioenfondsen de pensioenen verhogen bij de overgang naar het nieuwe stelsel, geldt dit ook voor Stichting Pensioenfonds APF? Indien ja, met hoeveel is dan de verwachting?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
17.	Gepensioneerden	Wanneer krijgen we de eerste indicatie wat ons nieuwe pensioen per 1 januari 2027 wordt?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
18.	Gepensioneerden	Wanneer krijg ik nu de (definitieve) informatie over mijn situatie?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
19.	Oud-deelnemers	Het viel mij op dat in de berekening volgens het nieuwe pensioenstelsel erg veel lager is. Kan dat uitgelegd worden?	Je pensioenkapitaal wordt op het moment dat we overgaan naar de nieuwe regeling bij de huidige dekkingsgraad verhoogd. Daarna bepalen de economische ontwikkelingen of het pensioen op de pensioeningangsdatum wat hoger of wat lager zal zijn, dan dat in de huidige regeling verwacht mag worden. Je wordt nog geïnformeerd over die verwachting, daar zijn nog geen berekeningen voor gemaakt.

20.	Oud deelnemers	Wat zijn de verwachtingen, gaat het pensioen omhoog of omlaag? Hoe vergaat het de pensioenfondsen die al eerder zijn overgegaan?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen.
21.	Oud deelnemers	Gaat het maandbedrag fluctueren? En zo ja, zit daar een maximum aan?	Nee, de variabele uitkering gaat niet maandelijks fluctueren. Een keer per jaar, op 1 juli, wordt de variabele uitkering aangepast. Er zit geen maximum aan.
22.	Oud deelnemers	Welke regels gelden als de economie goed draait en welke gelden als die slecht draait?	Het resultaat in het Collectief Variabel Pensioen wordt over 5 jaar gespreid. Als het goed gaat, kan de variabele uitkering worden verhoogd. Als het slecht gaat en dalingen dreigen, kan de risicodelingsreserve worden ingezet. Die is bedoeld om die dalingen geheel of gedeeltelijk op te vangen.
23.	Oud deelnemers	Ik ga bij leven en welzijn 1 oktober 2029 met pensioen. Is er dan veel verschil met het bedrag wat ik nu blijkt te ontvangen als ik met pensioen gaat, met de nieuwe regeling?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen. Bij de huidige dekkingsgraad zal je pensioen hoger uitvallen.
Compensatie & doorsneesystematiek			
1.	Werkenden	Een leeftijdsgroep (Ca 52-67jaar) zal bij het invaren naar het nieuwe pensioenstelsel worden gecompenseerd. Mits de dekkingsgraad voldoende is. De uitdaging is / wordt hoe de beurzen gaan reageren, nu met de 'Iran-oorlog'. Stel dat de beurzen crashen (Peildatum 1-1-2027), c.q. dekkingsgraad te laag wordt, dan wordt er niet gecompenseerd. Hoe wordt de bovengenoemde groep dan gecompenseerd, want misschien is na enkele maand(en) de dekkingsgraad wel voldoende?	Als er onvoldoende vermogen aanwezig is om compensatie toe te kennen, wordt compensatie 10 jaar lang uit de premie gefinancierd. Iedereen gaat dus volledige compensatie ontvangen.
2.	Werkenden	Ik stop per 1 juli 2026 en ben dan 63 jaar oud. Verlies ik daardoor (veel) compensatie vergoeding door het nieuwe pensioenstelsel?	In de website is een tabel opgenomen met een indicatie van mogelijke compensatie. Hoe dichter je richting de pensioenrichtleeftijd van 68 gaat, hoe lager de compensatie. Door eerder met pensioen te gaan, ontvang je geen compensatie. Maar groter nog is het effect van minder

			pensioenopbouw en het eerder laten ingaan van de uitkering. Per jaar eerder met pensioen wordt de uitkering met ongeveer 6% verlaagd.
3.	Werkenden	Hoe werkt de compensatie voor de deelnemers die met de overgang naar het nieuwe stelsel benadeeld worden doordat in het verleden de betaalde premie niet ten goede kwam van de eigen opbouw?	De compensatieregeling is er omdat de premie verandert. Deze compensatieregeling geldt voor wie op 1 januari 2027 nog bij ons pensioen opbouwt. De compensatie is gelijk aan het verschil tussen de premie in de huidige regeling en de premie in de nieuwe regeling. Compensatie geldt voor de groep werkenden van ca. 35 jaar tot 62 jaar. Hij geldt niet voor oud deelnemers en gepensioneerden.
4.	Werkenden	Hoe wordt de compensatie berekend op het moment van overgang naar het nieuwe stelsel. Zou u een voorbeeld kunnen geven voor mijn geboortedatum 03-10-1961?	Op de website is een tabel opgenomen met een indicatie van mogelijke compensatie. Hoe dichter je richting de pensioenrichtleeftijd van 68 gaat, hoe lager de compensatie.
5.	Werkenden	Iemand van 55+ die nog pensioen opbouwt (zoals ik), kan in de nieuwe regeling minder 'opbouwwaarde' per ingelegde euro krijgen dan onder het oude doorsneesysteem. Hoe gaat dat worden gecompenseerd?	Deelnemers tussen ca 35 en 62 jaar komen in aanmerking voor compensatie in verband met de nieuwe premie in de nieuwe regeling.
6.	Oud deelnemers	Waarom worden mensen die werkzaam zijn gecompenseerd voor negatieve gevolgen van het invaren in de nieuwe regeling en mensen die - door wat voor reden ook - niet meer werkzaam zijn niet? Ik ben bijvoorbeeld afgekeurd. Loop ik geld mis en zo ja, hoeveel?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig. Wel ontvangt een arbeidsongeschikte deelnemer compensatie, aangezien die nog wel pensioen opbouwt.
7.	Oud deelnemers	Ik wil graag weten hoe ik erachter kom wat nu precies de hoogte van mijn nieuwe pensioen wordt en of dit verschilt van mijn oude/huidige pensioen. En wat ik moet doen om in aanmerking te komen voor die compensatie?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen. Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
8.	Oud deelnemers	Voornameelijk geïnteresseerd in de compensatie voor mijn slapend pensioen bij APF. De insteekregeling?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.

9.	Oud deelnemers	Ik heb tot 2 jaar geleden pensioen opgebouwd bij APF, zowel normaal pensioen als excedent pensioen. In hoeverre wordt ik ook gecompenseerd voor de overstap naar het nieuwe stelsel, als 50-jarige, nu niet meer actieve deelnemer?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
10.	Oud deelnemers	Ik ben nu bijna 66 en ben in 2025 ontslagen i.v.m. sluiting van de fabriek. Er is vanaf dat moment geen pensioenpremie meer betaald. Hoe zit het met het invaren van mijn pensioen en heb ik dan nog recht op compensatie?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
11.	Oud deelnemers	Beste APF, Ik heb 28 jaar gespaard bij het APF maar heb sinds 5 jaar een andere baan en ben aangesloten bij het ABP. Heb ik dan helemaal geen recht op de compensatie regeling, ook niet na 28 jaar sparen?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig. Wel mag vanuit het ABP compensatie verwacht worden.
12.	Oud deelnemers	Waarom word ik als oud werknemer van AkzoNobel die in de eerste 12 jaren van mijn werkende leven meer premie heb betaald niet extra gecompenseerd nu we collectief naar het nieuwe stelsel gaan?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
13.	Oud deelnemers	Krijg je als ex-werknemer (leg geen pensioenpremie meer in) ook compensatie bij het invaren op 1 januari 2027?	Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
14.	Oud deelnemers	Betreft compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek voor slapers. Afgelopen jaar hebben jullie geïnventariseerd of slapers alsnog pensioen hebben opgebouwd via een ander pensioenfonds. Is daar al een resultaat van bekend en welke systematiek wordt gevolgd als er compensatie voor wordt gepland?	Uit dit onderzoek blijkt dat dat veel oud deelnemers die bij ons zijn vertrokken elders pensioen opbouwen. Verwacht mag worden dat zij bij de overgang naar een nieuwe pensioenregeling bij hun nieuwe werkgever compensatie ontvangen.

15.	Oud deelnemers	Wat wordt hoogte uitkering en de verwachte bandbreedte van uitkeringen. Hoe werkt compensatie van doorsneesystematiek?	Je krijgt een voorlopige schatting van je nieuwe pensioen eind november 2026. Hoeveel je er definitief bij krijgt, weten we pas na 31 december 2026. De hoogte van de dekkingsgraad en rente op dat moment zijn van invloed op de hoogte. Eind maart 2027 krijg je een definitieve berekening van je nieuwe pensioen. Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen geen compensatie voor de nieuwe premie in de nieuwe regeling. Dat komt omdat zij geen pensioen meer opbouwen, dan is compensatie niet nodig.
Invaren & het nieuwe pensioenstelsel (algemeen)			
1.	Werkenden	We gaan nu 'individueel' vermogen opbouwen voor onze pensioenen. Wanneer ik de pensioenleeftijd heb bereikt, sluiten we dan voor het bedrag dat ik heb bereikt een financiële regeling af of is er gewoon een uitkering uit het pensioenfonds?	Bij pensionering gebruik je jouw pensioenkapitaal voor een variabel ouderdomspensioen dat APF uitkeert. Je kunt ook kiezen voor een vast pensioen bij een andere pensioenuitvoerder. Je sluit dan geen aparte financiële regeling af, maar APF draagt je kapitaal over naar die andere uitvoerder. Bij een variabel pensioen bij APF zelf is er gewoon een maandelijks uitkering.
2.	Werkenden	Wat is de nieuwe regeling gelijk of beter dan de oude?	We hebben zorgvuldig onderzoek gedaan. We zijn van mening dat de nieuwe pensioenregeling minstens zo goed is als de huidige.
3.	Gepensioneerden	Is de nieuwe regeling gelijk of beter als de oude?	We hebben zorgvuldig onderzoek gedaan. We zijn van mening dat de nieuwe pensioenregeling minstens zo goed is als de huidige.
4.	Gepensioneerden	Wat de belangrijkste veranderingen zijn!	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen een variabel pensioen bij APF of een vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
5.	Gepensioneerden	Wat gaat voor gepensioneerden veranderen?	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen een variabel pensioen bij APF of een vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
6.	Gepensioneerden	Wat gaat er veranderen?	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen een variabel pensioen bij APF of een vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
7.	Gepensioneerden	Zijn er ook veranderingen als je al gepensioneerd bent?	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen een variabel pensioen bij APF of een vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
8.	Gepensioneerden	Heeft het nieuwe stelsel ook invloed op de reeds gepensioneerden?	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen een variabel

			pensioen bij APF of een vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
9.	Gepensioneerden	Kan ik bij de oude regeling blijven?	Nee. Het invaren is collectief en verplicht. Je kunt niet bij de oude regeling blijven. Je hebt wel de keuze om bij pensionering een vast pensioen te kopen bij een andere pensioenuitvoerder in plaats van een variabel pensioen bij APF.
10.	Gepensioneerden	Is het mogelijk om in een later stadium, voor een andere keuze te gaan?	De keuze voor een variabel of vast pensioen die je maakt bij de overgang (vóór 1 juni 2027) is definitief en kan niet worden teruggedraaid.
11.	Gepensioneerden	Wat is mijn keuze mogelijkheid, als die er is...?	De pensioenuitkering bij ons pensioenfonds wordt variabel: de hoogte kan jaarlijks stijgen of dalen. Je hebt een keuze tussen variabel pensioen bij APF of vast pensioen bij een verzekeraar. Er is een risicodelingsreserve om dalingen zoveel als mogelijk op te vangen.
12.	Oud deelnemers	Wat gebeurt er met mijn pensioen als ik overlijdt? Gaat dat naar mijn kinderen?	Iedereen krijgt straks een eigen pensioenvermogen. Als je overlijdt, gaat dat vermogen weer terug naar het fonds. Heb je een partner -of kinderen onder de 25 jaar- dan kan er voor hen pensioen zijn als je dat opgebouwd hebt voordat je deelname aan de regeling stopte.
13.	Oud deelnemers	Ik ben op 1 januari niet meer werkzaam bij Akzo wat is de impact van het nieuwe stelsel op mijn pensioen vermogen?	Het opgebouwde pensioenkapitaal (of ingegaan pensioen) wordt per 1 januari 2027 omgezet naar de nieuwe regeling. Oud deelnemers worden ook meegenomen in het invaren.
14.	Oud deelnemers	Ik ben een niet-actief deelnemer. Heb nooit waardeoverdracht gedaan. Wordt mijn opgebouwde pensioen door APF ook automatisch omgezet en krijg ik ook compensatie?	Ja, ook het pensioenkapitaal van oud deelnemers wordt per 1 januari 2027 automatisch omgezet in de nieuwe regeling. Oud deelnemers en gepensioneerden krijgen niet met de nieuwe premie te maken. Daarom ontvangen zij ook geen compensatie.
15.	Oud deelnemers	Ik ben vooral geïnteresseerd wat deze nieuwe regels betekenen voor niet actieve deelnemers die nog niet met pensioen zijn.	De door oud deelnemers (gewezen deelnemers/slapers) opgebouwde pensioenen worden bij de overgang ook omgezet in persoonlijke pensioenkapitalen. Die worden vervolgens belegd. Ze krijgen later een variabel ouderdomspensioen bij ons fonds. Of een vaste uitkering bij een verzekeraar, als ze daarvoor kiezen bij pensionering.
16.	Oud deelnemers	Is de overgang voor niet actieven ongunstig? De jaren dat er niet geïndexeerd is voor niet actieven al nadelig geweest	Als onze dekkingsgraad op 1 januari 103,5% of hoger is, verdelen we volgens vaste regels die in het transitieplan staan ons fondsvermogen. Het pensioen kan dan hoger worden.
17.	Oud deelnemers	Welke invloed heeft het nieuwe stelsel op opgebouwd pensioen van jaren terug waar je nu niet meer opbouwt, omdat je bij een ander Pensioenfonds bent?	Het bij APF opgebouwde pensioenkapitaal wordt per 1 januari 2027 meegenomen in de nieuwe regeling, ongeacht of je nu ergens anders pensioen opbouwt. Het staat los van je huidige pensioenopbouw elders.

18.	Oud deelnemers	Standaardvraag wellicht: Ik ben nu gepensioneerd. Hoe gaat het er uitzien na ingang van het nieuwe systeem?	Het pensioen wordt standaard variabel. Er is een keuze voor variabel of vast pensioen mogelijk van 1 april tot 1 juni 2027.
19.	Oud deelnemers	Ik ben al met pensioen en heb de eerste 7 jaar meer pensioen tot 2031. Blijft dat zo in het nieuwe pensioenstelsel of veranderd dat?	Als je bij ingang van je pensioen hebt gekozen voor een hoog-laag constructie, dan blijf je voor de oorspronkelijk afgesproken periode een hogere en lagere uitkering ontvangen. Beide worden variabel. De hogere en lagere uitkering passen mee aan op basis van de resultaten van het Collectief Variabel Pensioen.
Dekkingsgraad & beleggingsrisico			
1.	Werkenden	In het nieuwe stelsel wordt rendement leidend voor indexatie. Wie draagt uiteindelijk het risico als de beleggingen tegenvallen: de deelnemer of het fonds?	In de nieuwe regeling draag je als deelnemer het beleggingsrisico, net als in de huidige pensioenregeling. In de huidige regeling bepaalt het rendement ook de ontwikkeling van de dekkingsgraad en of ons fonds de uitkering kan verhogen. Of verlagen als de dekkingsgraad laag is. Er is straks een risicodelingsreserve die dalingen zoveel als mogelijk kan voorkomen.
2.	Werkenden	De onstabiele wereld door oorlogen en door wereldleiders die hun spierballen laten zien, hoeveel invloed heeft dat op het kapitaal, lees beleggingen en dekking, van het APF?	Ons pensioenvermogen wordt belegd. De resultaten hangen af van de beleggingen, waaronder mogelijk beursgenoteerde bedrijven en van de rente. Vooral nog vallen de rendementen in 2026 niet tegen.
3.	Gepensioneerden	Hoe is de wettelijke buffer van APF na overgang op het nieuwe pensioenstelsel. Welk deel van het dekkingspercentage (ca 128%) gaat het APF uitkeren aan de rechthebbenden.	Als onze dekkingsgraad op 1 januari 103,5% of hoger is, verdelen we volgens vaste regels -die in het transitieplan staan- ons fondsvermogen.
4.	Gepensioneerden	Wanneer het pensioen verdeeld gaat worden wie heeft er dan toezicht op het verdelen en gaat er tijdens de verdeling geen pensioengeld verloren?	Ons fonds staat onder toezicht van DNB. De manier waarop wij ons fondsvermogen zullen verdelen gaat volgens wettelijke regels. DNB ziet er op toe dat wij die naleven. De controle of dat op de juiste manier gebeurt, wordt uitgevoerd door de accountant en certificerend actuaaris van het fonds.
5.	Gepensioneerden	Hoe worden de aanwezige reserves verdeeld of toegewezen? Worden deze reserves in 1 keer uitbetaald?	Als onze dekkingsgraad op 1 januari 103,5% of hoger is, verdelen we volgens vaste regels -die in het transitieplan staan- ons fondsvermogen.
6.	Gepensioneerden	Hoe kan de huidige geopolitieke situatie de hoogte van het nieuwe pensioenbedrag beïnvloeden? Wat zijn hierover de globale verwachtingen?	Ons pensioenvermogen wordt belegd. De resultaten hangen af van de beleggingen, waaronder mogelijk beursgenoteerde bedrijven en van de rente. Vooral nog vallen de rendementen dit jaar niet tegen.

7.	Gepensioneerden	Ik vermoed dat we afhankelijk zijn van de beursgenoteerde bedrijven?	Ons pensioenvermogen wordt belegd. De resultaten hangen af van de beleggingen, waaronder mogelijk beursgenoteerde bedrijven en van de rente. Vooral nog vallen de rendementen dit jaar niet tegen.
8.	Oud deelnemers	Je kan dus niet in het nieuwe stelsel in een vrije val raken in geval van economische malaise. Daar is een soort buffer ingebouwd?	In de nieuwe regeling in het nieuwe stelsel draag je als deelnemer het beleggingsrisico, net als in de huidige pensioenregeling. In de huidige regeling bepaalt het rendement ook de ontwikkeling van de dekkingsgraad en of ons fonds de uitkering kan verhogen. Of verlagen als de dekkingsgraad laag is. Er is straks een risicodelingsreserve die dalingen zoveel als mogelijk kan voorkomen.
9.	Oud deelnemers	Graag wil ik begrijpen of en hoe de buffers boven de minimale dekkingsgraad worden verdeeld over de deelnemers.	Als onze dekkingsgraad op 1 januari 103,5% of hoger is, verdelen we volgens vaste regels -die in het transitieplan staan- ons fondsvermogen.
10.	Oud deelnemers	Invloed huidige economische ontwikkelingen op de pensioenuitkeringen.	Ons pensioenvermogen wordt belegd. De resultaten hangen af van de beleggingen, waaronder mogelijk beursgenoteerde bedrijven en van de rente. Vooral nog vallen de rendementen in 2026 niet tegen.
11.	Oud deelnemers	Wat zal de impact op de pensioen hoogte kunnen zijn wanneer de economische situatie in de wereld substantieel verslechterd n.a.v. de huidige oorlogs- en energiecrises?	Ons pensioenvermogen wordt belegd. De resultaten hangen af van de beleggingen, waaronder mogelijk beursgenoteerde bedrijven en van de rente. Vooral nog vallen de rendementen in 2026 niet tegen.
12.	Oud deelnemers	Ik zou graag willen weten wat APF doet aan het activistisch beleggen in klimaat en duurzaamheid ten koste van het beleggingsresultaat?	Ons fonds belegt volgens het beleid dat terug te vinden is op onze website. We houden rekening met mens, milieu en maatschappij en doen dat volgens bestaande wet- en regelgeving. We beleggen niet activistisch.
13.	Oud deelnemers	Hoe en wanneer gaat APF haar reserves verdelen over de pensioendeelnemers? Volgens welke verdeelsleutel? Hoe transparant worden de individuele pensioenpotjes? Wie wordt de vermogensbeheerder?	Bij invaren verdelen we ons pensioenvermogen als de dekkingsgraad hoger is dan 103,5%. De regels voor het verdelen staan vast. Die zijn opgenomen in het zogenoemde transitieplan. Je kunt dat terugvinden op onze website.
Pensioenleeftijd & eerder/later stoppen			
1.	Werkenden	Kun je ook een extra inleg doen (eenmalig of periodiek) om eerder met pensioen te gaan?	Ja, je kunt vrijwillig extra pensioenpremie betalen (via Mijn Pensioen). Hiermee bouw je meer pensioenkapitaal op. De extra premie bedraagt maximaal 6% van de pensioengrondslag (basisdeel) of maximaal 20,1% (AkzoNobel) / 19,2% (Nouryon/Nobian/Salt) van de pensioengrondslag excedentdeel.

2.	Werkenden	Ik ga eerder met pensioen met 66 jaar en 3 maanden. Wat is dan het handigste?	Je kunt eerder met pensioen gaan (tot 10 jaar vóór je AOW-leeftijd. Dat is in 2027 dus vanaf 57 jaar. Bij eerder stoppen is je pensioen lager omdat je het over een langere periode uitkeert. Je geeft je keuze minimaal 2 maanden van tevoren door via Mijn Pensioen.
3.	Werkenden	Ik ben per 1 mei boventallig verklaard en ga per 1 november uit dienst. Mijn pensioenopbouw bij het APF stopt dan. Heeft dit invloed voor mij wat betreft de nieuwe regelingen?	Als je uit dienst gaat, stopt de pensioenopbouw. Je blijft oud deelnemer en je opgebouwde pensioenkapitaal gaat op 1 januari 2027 mee naar je nieuwe regeling in het nieuwe stelsel. Je bouwt geen pensioen meer op bij APF en daarom heb je geen recht op compensatie.
4.	Werkenden	Ik wil graag weten wat het betekent als ik voor einde jaar Nouryon ga verlaten.	Als je uit dienst gaat, stopt de pensioenopbouw. Je blijft oud deelnemer en je opgebouwde pensioenkapitaal gaat op 1 januari 2027 mee naar je nieuwe regeling in het nieuwe stelsel. Je bouwt geen pensioen meer op bij APF en daarom heb je geen recht op compensatie.
5.	Werkenden	Op zijn vroegst 02.01.2027 sluit onze fabriek van AkzoNobel de deuren. Als het goed is hebben we dan recht op pensioencompensatie. Kunnen jullie hier meer over vertellen?	Wie op 1 januari 2027 in dienst is, heeft recht op compensatie van pensioenfonds APF.
6.	Gepensioneerden	Welke keuze kan ik maken voor een pensioen gegeven mijn leeftijd (geboortedatum 23-09-1943)?	Je keuze is een variabel pensioen bij APF of een vast pensioen bij een andere uitvoerder. Gezien de leeftijd (ruim 83 jaar) is het pensioen al ingegaan. In april 2027 ontvang je informatie over de keuze voor variabel of vast.
7.	Gepensioneerden	Wanneer moet ik mijn keuze maken voor een vast of hoog laag pensioen?	De definitieve keuze voor een variabel of vast pensioen moet vóór 1 juni 2027 worden doorgegeven. Voor een hoog-laag pensioen (bij eerder ingaan) geldt: uiterlijk 2 maanden vóór de gewenste ingangsdatum.
8.	Oud deelnemers	Blijft het pensioen welke uitbetaald wordt tussen 62 en 65 jaar gewoon bestaan in het nieuwe pensioenstelsel?	Als je op 31 december 2026 al een ingegaan prepensioen/tijdelijk ouderdomspensioen hebt, wordt dit per 1 januari 2027 omgezet in een variabel tijdelijk pensioen. Het stopt op de eerder afgesproken einddatum.
9.	Oud deelnemers	Waarom gaat het pensioen pas in op 68-jarige leeftijd? Wanneer wordt het pensioen ingevaren? Kun je straks nog steeds hoog-laag uit laten keren?	De standaard pensioeningangsdatum is de eerste dag van de maand na je 68e verjaardag. Je kunt eerder -tot 10 jaar voor je AOW-leeftijd- of later -tot 5 jaar na AOW-leeftijd- met pensioen. De hoog-laag optie (variabel pensioen met vaste daling) bestaat -wel anders dan nu- nog in de nieuwe pensioenregeling. Het invaren vindt plaats per 1 januari 2027.
10.	Oud deelnemers	Ik ga met pensioen als ik 67 jaar en drie maanden ben. Op jullie pensioenoverzicht wordt aangegeven dat	De standaard pensioeningangsdatum is de eerste dag van de maand na je 68e verjaardag. Je kunt eerder -tot 10 jaar voor je AOW-leeftijd- of later -tot 5 jaar na AOW-leeftijd- met pensioen. De hoog-laag optie

		ik vanaf mijn 68 jaar pensioen krijg. Hoe komt dit?	(variabel pensioen met vaste daling) bestaat -wel anders dan nu- nog in de nieuwe pensioenregeling. Het invaren vindt plaats per 1 januari 2027.
11.	Oud deelnemers	Mijn officiële ingangsdatum van het pensioen is op 68 jarige leeftijd en voor mij zou dat dan 2028 zijn. APF gaat in 2027 over op het nieuwe pensioenstelsel. Valt er iets te zeggen over de voor- en nadelen van het eerder dan 2027 al met pensioen gaan?	Als je eerder dan op 1 januari 2027 met pensioen gaat, bouw je minder pensioen op dan wanneer je in 2028 gaat. Ook loop je enige compensatie mis, hoewel de hoogte daarvan beperkt zal zijn, omdat je nog maar kort pensioen opbouwt tot aan 2028.
12.	Oud deelnemers	Wat zijn de gevolgen als je op 1 januari 2027 je pensioen uitkering wil laten starten, dus tegelijk met de invoering van het nieuwe stelsel?	Je gaat dan direct een uitkering in de nieuwe regeling ontvangen en hebt geen recht op compensatie. Je moet dan op 1 januari 2027 nog pensioenopbouwen. Maar die compensatie zal waarschijnlijk heel beperkt zijn. Je uitkering wordt standaard een variabele pensioenuitkering. Tussen 1 april en 1 juni 2027 moet je een keuze maken: wil je een variabel pensioen blijven ontvangen of kies je voor een vast pensioen bij een verzekeraar?
13.	Oud deelnemers	Is het beter je pensioen (bij eerder stoppen) te laten staan tot je pensioengerechtigde leeftijd	Of je gaat met pensioen of je gaat niet met pensioen. Of je beëindigt de dienstbetrekking en gaat nog niet met pensioen en laat dat later ingaan. In beide gevallen is er geen pensioenopbouw meer en wordt er geen compensatie ontvangen.
14.	Oud deelnemers	Binnenkort juni 2026 prepensioen 36 maanden. Heeft dat nog invloed hiermee?	Als je prepensioen al is ingegaan vóór 1 januari 2027, wordt dit per 1 januari 2027 omgezet in een variabel tijdelijk pensioen. Het stopt op de eerder afgesproken einddatum. Als het nog niet is ingegaan, wordt het omgezet in pensioenkapitaal.
15.	Oud deelnemers	Wat zijn de te verwachten effecten voor deelnemers in de leeftijdscategorie 55-60 jaar?	Als je nog werkt en pensioen bij ons opbouwt, is het effect voor de leeftijdscategorie 55-60 jaar dat je compensatie krijgt voor de nieuwe premie. Bouw je geen pensioen meer bij ons op? Dan er is niet sprake van een bijzonder effect als gevolg van de overgang naar de nieuwe regeling.
16.	Oud deelnemers	Kan ik ook een deel van mijn pensioen naar voren halen?	Ja, je kunt eerder of gedeeltelijk eerder met pensioen gaan. Dit kan vanaf de leeftijd die 10 jaar vóór de AOW-leeftijd ligt (in 2027: vanaf 57 jaar). Je kunt ook gedeeltelijk eerder met pensioen. Het niet-ingegane deel blijft staan. Het in te gaan pensioengedeelte moet minimaal het wettelijke afkoopbedrag per jaar bedragen.
17.	Oud deelnemers	Ik ben circa 5 jaar geleden gestopt bij APF. Hierna steeds een aantal maanden	Je hoeft zelf niets te doen. Je opgebouwde pensioenkapitaal bij APF wordt per 1 januari 2027 automatisch meegenomen in de nieuwe

		bij een ander pensioen opgebouwd. Wat moet ik doen bij de veranderingen?	regeling. Je ontvangt van APF later dit jaar informatie over de keuze die je moet maken.
Nabestaanden- en partnerpensioen			
1.	Werkenden	Hoe het partner pensioen goed regelen? Welke acties zijn hiervoor nodig?	Zorg dat je partner geregistreerd staat bij APF. Meld je partner (als je een samenwoonrelatie hebt) binnen 1 maand aan via Mijn Pensioen. Als je in het buitenland woont en trouwt, meld dit ook zelf binnen 1 maand. Bij overlijden voor pensionering is een partnerpensioen (risicodekking) verzekerd zolang je deelnemer bent.
2.	Werkenden	Wat is de impact van de verandering op nabestaandenpensioen en wezenpensioen?	Het partnerpensioen bij overlijden vóór je pensioeningangsdatum is 32,5% van 12x het vaste jaarsalaris. Het wezenpensioen is 6,5% van 12x het vaste jaarsalaris per kind (tot 25 jaar). Er is ook een tijdelijk partnerpensioen tot de AOW-leeftijd van de partner. Na pensionering krijgt de partner een variabel partnerpensioen.
3.	Gepensioneerden	Hoe gaat de procedure voor het nabestaanden pensioen?	Na het overlijden van de gepensioneerde ontvangen nabestaanden het variabele partnerpensioen dat is vastgesteld bij pensionering. De nabestaanden moeten het overlijden melden aan APF. Het partnerpensioen start op de eerste dag van de maand na overlijden.
4.	Gepensioneerden	Gaat er financieel voor mijn vrouw wat veranderen bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel als ik kom te overlijden?	Jouw pensioen wordt standaard een variabel pensioen. Het partnerpensioen wordt daarmee ook variabel. De hoogte kan jaarlijks wijzigen op basis van beleggingsresultaten. Bij overlijden na pensionering ontvangt de partner het variabele partnerpensioen waar jullie op de pensioeningangsdatum voor hebben gekozen.
5.	Gepensioneerden	Wat gebeurt met nabestaandepensioen?	Het partnerpensioen wordt een variabel partnerpensioen. Het wordt jaarlijks aangepast op basis van het resultaat van het Collectief Variabel Pensioen.
6.	Gepensioneerden	Na mijn overlijden krijgt mijn echtgenote een veel lager pensioen dan ik nu geniet. Kan ik daar nu iets aan verbeteren?	Nee, eenmaal gemaakte keuzes kunnen niet meer worden aangepast. Je kunt bij pensionering namelijk eenmalig kiezen voor een andere verhouding tussen ouderdompensioen en partnerpensioen: je kunt een deel van je ouderdompensioen omzetten in partnerpensioen. Je ouderdompensioen wordt dan lager maar het partnerpensioen voor je echtgenote hoger. Het partnerpensioen mag maximaal 100% van het resterende ouderdompensioen zijn.
7.	Gepensioneerden	Hoe is het partnerpensioen geregeld?	Jouw pensioen wordt standaard een variabel pensioen. Het partnerpensioen wordt daarmee ook variabel. De hoogte kan jaarlijks wijzigen op basis van beleggingsresultaten. Bij overlijden na pensionering ontvangt de partner het variabele partnerpensioen waar jullie op de pensioeningangsdatum voor hebben gekozen.

8.	Gepensioneerden	Wanneer is de hoogte van het pensioen bekend en hoe hoog wordt het nabestaande pensioen?	Gepensioneerden ontvangen rond april 2027 informatie over de keuze voor een variabel of vast pensioen. De definitieve keuze moet vóór 1 juni 2027 worden doorgegeven. Via Mijn Pensioen op onze website is dan actuele informatie beschikbaar om een keuze te kunnen maken.
9.	Gepensioneerden	Ik heb een vrouw die jonger is dan ik; verandert er nog wat bij haar?	Jouw pensioen wordt standaard een variabel pensioen. Het partnerpensioen wordt daarmee ook variabel. De hoogte kan jaarlijks wijzigen op basis van beleggingsresultaten. Bij overlijden na pensionering ontvangt de partner het variabele partnerpensioen waar jullie op de pensioeningangsdatum voor hebben gekozen.
10.	Oud deelnemers	Als 'slaper' heeft mijn partner nog wel recht op het nabestaandenpensioen van het APF bij mijn overlijden voor of na mijn pensioenleeftijd?	Als oud deelnemer (slaper) is er geen automatische risicodekking voor partnerpensioen bij overlijden vóór pensioeningangsdatum. Tenzij je hebt gekozen voor vrijwillige voortzetting van de verzekering, die je dan betaalt uit je pensioenkapitaal. Bij overlijden ná de pensioeningangsdatum heeft je partner wel recht op het partnerpensioen dat bij je pensioen is vastgesteld.
11.	Oud deelnemers	Ik ben 79 jaar. Ik heb al jaren een weduwe pensioen. Verandert er voor mij iets?	Ja. Het ingegane weduwenpensioen (partnerpensioen) wordt per 1 januari 2027 omgezet in een variabel partnerpensioen. De uitkering kan daarna jaarlijks wijzigen op basis van beleggingsresultaten.
12.	Oud deelnemers	Wat is de invloed op het partnerpensioen?	Het partnerpensioen wordt variabel en kan jaarlijks stijgen of dalen op basis van het resultaat van het Collectief Variabel Pensioen. Wat je in het verleden aan pensioen voor je partner hebt opgebouwd, gaat per 1 januari 2027 mee naar de nieuwe regeling.
Slapers (oud-deelnemers zonder actieve opbouw)			
1.	Oud deelnemers	Ik heb nog een pensioen bij een oude werkgever - gaan ook over 1/1/2027 - dat is beter dan het huidige, maar weet niet of het nu handig is om dit pensioen voor het 'invaren' nu ook bij APF te laten opnemen?	Als oud-deelnemer is het niet mogelijk om de waarde van een ander pensioen naar ons fonds over te dragen.
2.	Oud deelnemers	Mijn contract met AkzoNobel is medio 2023 beëindigd en ik heb najaar 2023 de APF stopbrief ontvangen. Wat gaat er nu gebeuren met deze in de stopbrief als zeker gestelde uitkeringen in het nieuwe pensioenstelsel?	Het in de stopbrief genoemde pensioen (opgebouwde aanspraken) wordt per 1 januari 2027 omgezet in pensioenkapitaal in de nieuwe regeling. Dat geldt voor al onze deelnemers.
3.	Oud deelnemers	Wat gebeurt er als je premievrije aanspraken hebt en op dit moment geen andere werkgever hebt?	Premievrije aanspraken worden per 1 januari 2027 omgezet in pensioenkapitaal van je eigen pensioenvermogen. Dit kapitaal wordt belegd en levert te zijner tijd een variabel pensioen op.

4.	Oud deelnemers	Welke invloed heeft het nieuwe stelsel bij een pensioen wat eerder is 'vastgeklikt'?	Per 1 januari 2027 worden alle opgebouwde pensioenaanspraken omgezet in pensioenkapitaal in de nieuwe regeling onder het nieuwe stelsel. Vastgeklikte (zekere) aanspraken worden daarmee variabel. Het reglement maakt hierop geen uitzondering.
5.	Oud deelnemers	Ik heb bij het verlaten van AkzoNobel gekozen voor het t.z.t. ontvangen van een vast bedrag aan pensioen. Blijft deze garantie geldig?	Per 1 januari 2027 worden alle opgebouwde aanspraken omgezet naar pensioenkapitaal in de nieuwe regeling onder het nieuwe stelsel. Vaste garanties uit het oude stelsel worden daarmee variabel. Het pensioenreglement vermeldt geen uitzondering voor eerder gegarandeerde vaste bedragen.
6.	Oud deelnemers	Wat is de impact op de keuzes als je op dit moment, na wisseling naar een baan buiten Nouryon, elders pensioen opbouwt?	Je opgebouwde pensioenkapitaal bij APF staat los van je nieuwe pensioenopbouw elders. Het wordt per 1 januari 2027 meegenomen in de nieuwe regeling van APF.
7.	Oud deelnemers	Wegens reorganisatie weg bij Akzo Nobel. APF pensioen loopt nog door, neem aan dat ik geen nadelig pensioen verval / gat heb doordat APF pas per 2027 overgaat en ik eerder uit dienst ben.	Je opgebouwde pensioenkapitaal blijft bij APF staan en wordt per 1 januari 2027 automatisch meegenomen in de nieuwe regeling. Je deelt mee in de verdeling van het pensioenvermogen van APF bij voldoende hoge dekkingsgraad per 31 december 2026.
8.	Oud deelnemers	Het bedrijf waar ik werk is geen onderdeel meer van Akzo. Wat is het effect van de nieuwe regels op de pensioenvoorziening van 'slapers'?	Je opgebouwde pensioenkapitaal blijft bij APF staan en wordt per 1 januari 2027 automatisch meegenomen in de nieuwe regeling. Je deelt mee in de verdeling van het pensioenvermogen van APF bij voldoende hoge dekkingsgraad per 31 december 2026.
9.	Oud deelnemers	Verandert er veel voor mijn pensioen (ben nu 63 jaar)?	Je opgebouwde pensioenkapitaal blijft bij APF staan en wordt per 1 januari 2027 automatisch meegenomen in de nieuwe regeling. Je deelt mee in de verdeling van het pensioenvermogen van APF bij voldoende hoge dekkingsgraad per 31 december 2026.
10.	Oud deelnemers	Is dit ook relevant voor ex-werknemers? Heb 1 feb het bedrijf verlaten.	Je opgebouwde pensioenkapitaal blijft bij APF staan en wordt per 1 januari 2027 automatisch meegenomen in de nieuwe regeling. Je deelt mee in de verdeling van het pensioenvermogen van APF bij voldoende hoge dekkingsgraad per 31 december 2026.
Meerdere pensioenfondsen & waardeoverdracht			
1.	Werkenden	Als je pensioen bij verschillende pensioenfondsen hebt (bijvoorbeeld ABP en APF), maakt dat nog een verschil in actie die je zelf moet ondernemen?	Elk pensioenfonds gaat op zijn eigen moment over naar de nieuwe regels voor pensioen. Je hoeft op dit moment bij APF zelf niets te doen voor het invaren. Waardeoverdracht tussen fondsen is tijdelijk niet mogelijk zolang APF, of het andere fonds, de overgang nog niet heeft afgerond. Vanaf 1 april 2027 kun je kiezen voor bijsparen en/of voor het

			door jou gewenste risicoprofiel. Ben je 58 jaar of ouder? Dan moet je ook een voorlopige keuze voor een variabel of vast pensioen maken.
2.	Werkenden	Meerdere pensioenpotjes samenvoegen	Je kunt pensioen overdragen naar APF via waardeoverdracht. Maar zolang APF (of je vorige pensioenfonds) de overstap naar de nieuwe regels nog niet heeft afgerond, is dit wettelijk niet mogelijk. Na de overgang kun je via www.mijnwaardeoverdracht.nl een overdracht aanvragen.
3.	Gepensioneerden	Ik krijg pensioen van 2 pensioenfonds, kan ik de twee pensioenen samenvoegen en onderbrengen bij 1 van de 2 fondsen?	Een reeds ingegaan pensioen kun je niet ergens anders onderbrengen en samenvoegen.
4.	Oud deelnemers	In het jaar 2025 ben ik veranderd van werkgever en dus van pensioen. Van APF naar ABP. Aan welke zaken moet ik denken? Welke risico's loop ik?	Je opgebouwde pensioen bij APF blijft bij APF staan en wordt per 1 januari 2027 meegenomen naar de nieuwe pensioenregeling onder de nieuwe regels voor je pensioen. Waardeoverdracht van je pensioen is dan tijdelijk niet mogelijk. Meld adreswijzigingen aan APF zodat je bereikbaar blijft voor informatie. Je kunt je pensioen meenemen naar een andere uitvoerder als die andere uitvoerder ook over is naar de nieuwe regels voor pensioen. Laat je goed informeren of waardeoverdracht voor jouw situatie gunstig is.
5.	Oud deelnemers	Ik heb als Belgische grensarbeider een beperkt aantal jaren gewerkt in NL. Heeft deze verandering in pensioen ook impact op mij?	Ja, al het bij APF opgebouwde pensioen wordt per 1 januari 2027 meegenomen naar de nieuwe regeling onder het nieuwe stelsel. Als je niet in Nederland woont, moet je adreswijzigingen zelf doorgeven aan APF en dien je jaarlijks een bewijs van in leven te zijn te sturen.
Wonen in buitenland & belasting			
1.	Oud deelnemers	Wat is de invloed op het pensioen als ik in het buitenland, zoals Europa of China of ander Aziatisch land woon?	Het bij APF opgebouwde pensioen wordt per 1 januari 2027 ingevaren. Als je in het buitenland woont, moet je adreswijzigingen zelf aan APF doorgeven. Je ontvangt jaarlijks een verzoek om bewijs van in leven zijn. Belastingregels kunnen afwijken; bij wonen in het buitenland kijk het fonds of loonbelasting ingehouden moet worden.
2.	Oud deelnemers	Hoe wordt het pensioen aangevraagd als je in het buitenland woont?	Je vraagt het pensioen aan via Mijn Pensioen op www.pensioenfondsapf.nl . Je logt in met je DigiD of, als je niet in Nederland woont, met een authenticatie. Je kunt ook een niet-Nederlandse bankrekening opgeven; daarvoor heb je je buitenlandse adres, BIC-code en rekeningnummer nodig.
3.	Oud deelnemers	Maakt het uit of ik een adres buiten de EU heb?	Het pensioen wordt ook uitbetaald buiten de EU. Je moet wel een bankrekening opgeven en adreswijzigingen doorgeven. Transactiekosten kunnen worden ingehouden op de uitkering. Belastingregels kunnen per land verschillen.

4.	Oud deelnemers	Welke aftrek van aangiftes etc. moet je verwachten als je in Duitsland woont? Wordt de belasting automatisch ingehouden?	Als je in het buitenland woont en belasting betaalt over je pensioen in het woonland, dan kun je dit aan APF doorgeven. APF bekijkt dan of loonbelasting en andere inhoudingen ingehouden moeten worden. Transactiekosten voor buitenlandse overboekingen kunnen worden afgetrokken van je pensioenuitkering.
5.	Oud deelnemers	Hoe werkt het stelsel voor mensen in het buitenland?	De nieuwe regels voor pensioen gelden voor alle deelnemers, ook buitenlandse. Je moet adreswijzigingen zelf doorgeven. Je logt in via authenticatie (niet DigiD). Je ontvangt jaarlijks een bewijs van in leven-verzoek. Pensioen kan op buitenlandse rekening worden uitbetaald.
6.	Oud deelnemers	Ik woon niet meer in Nederland en bouw dus geen pensioen meer op in NL. Wat betekent deze wijziging voor mijn situatie? Wat voor keuzes heb ik?	Je opgebouwde pensioen bij APF wordt per 1 januari 2027 meegenomen naar de nieuwe regeling onder het nieuwe stelsel. Bij pensionering kies je voor variabel pensioen bij APF of vast pensioen bij een verzekeraar. Meld je buitenlandse adres aan APF.
7.	Oud deelnemers	Pensioenfond(s)en) actieve (nieuwe/bestaande) deelnemers benaderen over totale hoogte inkomen incl. AOW ter bepaling schijf inkomstenbelasting + premie volksverzekeringen.	Op www.mijnpensioenoverzicht.nl staat een overzicht van je pensioen bij alle werkgevers die je gehad hebt. En van je AOW. Enkele maanden nadat we overgegaan zijn naar de nieuwe pensioenregeling, is ook je nieuwe pensioen bij APF in mijnpensioenoverzicht.nl terug te vinden.
Keuze vast vs. variabel pensioen			
1.	Gepensioneerden	Hoe kun je verantwoord kiezen tussen bij het pensioenfonds blijven of naar een verzekeraar gaan?	Via Mijn Pensioen op www.pensioenfondsapf.nl kun je de economische scenario's (pessimistisch, verwacht, optimistisch) zien voor het variabele pensioen. Bij een vaste uitkering bij een verzekeraar heb je meer zekerheid maar geen groeipotentieel. Later dit jaar en ook begin volgend jaar volgt nog meer informatie die helpt om een goede keuze te maken.
2.	Gepensioneerden	Zijn er al afspraken gemaakt met bepaalde verzekeringsmaatschappijen voor gunstige regelingen?	Wij onderzoeken op dit moment of we een verzekeraar kunnen aanbevelen. Later dit jaar volgt meer informatie.
3.	Oud deelnemers	Kunt u een inschatting geven qua jaarlijks rendement bij de keuze vast versus variabel pensioen?	Tijdens het webinar hebben we een grafiek een indicatie laten zien. Kijk het webinar terug (vanaf minuut x) voor een toelichting op de gegeven indicatie.
4.	Oud deelnemers	Vraag 1: Als je in de eerste maanden van 2027 68 wordt, kun je dan beter vóór of na de transitie je pensioen laten ingaan? Vraag 2: Hoe wordt de inhaalindexatie op individuele basis toebedeeld?	Het maakt als je kort voor je 68e niet veel uit of je nog in 2026 of 2027 met pensioen gaat. Heb je een beschikbare premieregeling? Neem dan contact op met ons fonds om te bespreken wat voor jou het beste is om te doen. Afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad, verdelen we bij invaren ons vermogen. Als er vermogen is om een deel van de in het verleden misgelopen indexaties in te lopen, doen we dat bij invaren.

			Daarbij wordt gekeken naar de individueel gemiste indexatie, deze wordt naar rato van de beschikbare middelen ingehaald.
5.	Werkenden	Kan ik een gemaakte keuze later nog veranderen?	Op je 58e maak je een voorlopige keuze voor een variabel of vast pensioen. Op je pensioeningangsdatum kies je definitief en kun je je eerder keuze aanpassen. Je kunt ook een risicoprofiel kiezen en je kunt voor bijsparen kiezen. Die twee keuzes kun je iedere maand veranderen als je dat zou willen.
6.	Werkenden	Is er straks ook nog een optie voor Hoog-laag in nieuwe stelsel?	In de nieuwe regeling bestaat er een vorm van hoog-laag pensioen. Je kunt namelijk kiezen voor een variabel pensioen met een vastgestelde jaarlijkse daling (dalingspercentage maximaal 1%). Je start dan met een hogere uitkering die elk jaar daalt.
7.	Oud deelnemers	Wanneer moet ik mijn keuze maken voor een vast of hoog laag pensioen en ik twijfel ook wat het beste bij mij past kunnen jullie mij daar ook in advies in geven?	De keuze voor variabel of vast pensioen maak je tussen 1 april en 1 juni 2027 in Mijn Pensioen. APF biedt keuzebegeleiding via Mijn Pensioen.
Uitkeringswijze & extra stortingen			
1.	Werkenden	Keert APF de pensioenuitkering uit? Zo niet waar moet ik t.z.t. een pensioenuitkering aankopen?	Ja, APF keert zelf het variabele pensioen uit. Als je kiest voor een vast pensioen, draag je het pensioenkapitaal over aan een andere pensioenuitvoerder naar keuze. Die uitvoerder keert dan het vaste pensioen uit. Hier volgt later meer informatie over.
2.	Werkenden	Kun je evt. rechtstreeks van salaris extra geld maandelijks via werkgever in eigen pensioen potje stoppen gezien dat ik een tekort heb?	Ja, je kunt vrijwillig extra pensioenpremie betalen. De werkgever houdt dit in op je brutosalaris en betaalt het aan APF. Je regelt dit via Mijn Pensioen. De maximale extra premie is 6% van de pensioengrondslag basisdeel en 20,1% (AkzoNobel) of 19,2% (Nouryon/Nobian/Salt) van de pensioengrondslag excedentdeel.
3.	Werkenden	Is het mogelijk in de beginfase meer pensioengeld op te nemen en later minder?	Ja. Je kunt kiezen voor een variabel pensioen met een vastgestelde jaarlijkse daling: je begint met een hogere uitkering die elk jaar daalt. Ook kun je kiezen voor een hoog-laag constructie via een AOW-overbruggingspensioen vóór je AOW-leeftijd.
4.	Gepensioneerden	Kan ik zelf bijstorten, ook al ben ik met pensioen? Zo ja: is dat zinvol? Wat zijn de fiscale consequenties?	Als je al volledig met pensioen bent, is extra bijstorten niet mogelijk. Extra pensioenopbouw is alleen mogelijk zolang je nog pensioen opbouwt.
5.	Gepensioneerden	Wat moet ik doen: beleggen of vastzetten en krijgen we nog een eenmalige uitkering?	Wie al een pensioenuitkering ontvangt, moet tussen 1 april en 1 juni 2027 een keuze maken voor een variabel of vast pensioen. Een variabel pensioen beweegt mee met de beleggingen en rente. Zie de grafiek voor het indicatieve verloop. Een vaste uitkering is vast en zal nooit meer veranderen. Op het moment van invaren verdelen we ons

			fondsvermogen. Daardoor kan het pensioen op dat moment stijgen. Onze dekkingsgraad moet op dat moment wel hoog genoeg zijn. Er is geen sprake van een eenmalige uitkering.
6.	Oud deelnemers	Vanaf welk bedrag gaat het pensioenfonds het pensioen afkopen? Of worden pensioenen helemaal niet meer afgekocht?	APF mag een pensioen afkopen als het variabele ouderdomspensioen op de ingangsdatum lager is dan het wettelijke afkoopbedrag. Voor 2026 is dat € 632,63. Afkoop vindt alleen plaats met instemming van de deelnemer.
7.	Gepensioneerden	Bij pensionering en invaren in het nieuwe pensioenstelsel: hoe vaak (maandelijks, per kwartaal of jaarlijks) en in welke mate kan dan de maandelijkse pensioenuitkering worden aangepast?	De aanpassing van het variabele pensioen vindt jaarlijks per 1 juli plaats. Maandelijks ontvang je 1/12e deel van je variabele pensioen in dat jaar. Tussentijdse aanpassingen per maand zijn er niet; de aanpassing is altijd per 1 juli.
Overige vragen			
1.	Gepensioneerden	Ik ben dik in de 80. Krijg ik ook een persoonlijk pensioenpotje?	Als je al met pensioen bent, bouw je geen persoonlijk pensioenkapitaal meer op. Je krijgt wel een eigen pensioenvermogen. Je ingegane pensioen wordt per 1 januari 2027 omgezet in een variabel pensioen via de collectieve beleggingsmix. Tussen 1 april en 1 juni 2027 maak je eenmalig een keuze voor een variabel of vast pensioen. Kies je dan voor een vast pensioen? Dan ga je bij ons fonds weg en ga je over naar een verzekeraar. Je ontvangt hierover later dit jaar meer informatie.
2.	Gepensioneerden	Any changes after my 80th Birthday.	Yes. The pension system changes per 1 January 2027 for everyone, including those already retired. Your pension becomes variable (amounts may change each year). You will receive information before April 2027 about your choice for a variable or fixed pension.
3.	Gepensioneerden	Geldt dit ook voor deelnemers boven 79 jaar?	Het nieuwe stelsel geldt voor iedereen, ook voor mensen die al lang met pensioen zijn. Per 1 januari 2027 wordt ook hun pensioen variabel. Tussen 1 april en 1 juni 2027 maak je eenmalig een keuze voor een variabel of een vast pensioen. Kies je dan voor een vast pensioen? Dan ga je bij ons fonds weg en ga je over naar een verzekeraar. Je ontvangt hierover later dit jaar meer informatie.
4.	Gepensioneerden	Geldt dit ook voor mij als 91-jarige?	Het nieuwe stelsel geldt voor iedereen, ook voor mensen die al lang met pensioen zijn. Per 1 januari 2027 wordt ook hun pensioen variabel. Tussen 1 april en 1 juni 2027 maak je eenmalig een keuze voor een variabel of een vast pensioen. Kies je dan voor een vast pensioen? Dan ga je bij ons fonds weg en ga je over naar een verzekeraar. Je ontvangt hierover later dit jaar meer informatie.
5.	Gepensioneerden	Ben inmiddels 88 jaar, zijn er dan nog consequenties voor mijn pensioen?	Het nieuwe stelsel geldt voor iedereen, ook voor mensen die al lang met pensioen zijn. Per 1 januari 2027 wordt ook hun pensioen variabel.

			Tussen 1 april en 1 juni 2027 maak je eenmalig een keuze voor een variabel of een vast pensioen. Kies je dan voor een vast pensioen? Dan ga je bij ons fonds weg en ga je over naar een verzekeraar. Je ontvangt hierover later dit jaar meer informatie.
6.	Gepensioneerden	Ik hoop dat er ook aandacht besteed wordt aan de gevolgen voor mensen zoals ik die al meer dan 25 jaar met pensioen zijn.	Het nieuwe stelsel geldt voor iedereen, ook voor mensen die al lang met pensioen zijn. Per 1 januari 2027 wordt ook hun pensioen variabel. Tussen 1 april en 1 juni 2027 maak je eenmalig een keuze voor een variabel of een vast pensioen. Kies je dan voor een vast pensioen? Dan ga je bij ons fonds weg en ga je over naar een verzekeraar. Je ontvangt hierover later dit jaar meer informatie.